Michal Ajvaz

Začínal jako básník, okouzlený hrou a groteskností magického realismu, zejména toho cortázarovského typu (sbírka *Vražda v hotelu Intercontinental*, 1989). Pokračoval jako autor povídek a novel, v nichž kreativně smísil prvky absurdní literatury, literárního experimentu a imaginativní prózy (*Návrat starého varana*, 1991; *Druhé město*, 1993; *Tyrkysový orel*, 1997). Po roce 2000 dospěl k rozmáchlým, mnohasetstránkovým románovým pracím, které lze zařadit nejspíš pod obecnou hlavičku literární fantastiky: *Zlatý věk* (2001), *Prázdné ulice* (2004), *Cesta na jih* (2008) – nejnověji *Města* (2019). Je nositelem Ceny Jaroslava Seiferta (2005) a ceny Magnesia Litera za knihu roku (2012). Jeho prózy (v čele s *Druhým městem*) byly přeloženy do více než patnácti jazyků.

Michal Ajvaz se narodil v roce 1949 v Praze. Vystudoval češtinu a estetiku na Filosofické fakultě University Karlovy. Do svých pětačtyřiceti let byl zaměstnaný v manuálních profesích (dělník, hlídač, domovník a čerpač). V letech 1996 až 1999 byl redaktorem týdeníku *Literární noviny*. Od roku 2003 pracuje v Centru pro teoretická studia Akademie věd a University Karlovy. Paralelně s beletrií se věnuje filosofické esejistice a literárně-, potažmo kulturněteoretické práci: rozepsal se o dílu Jacquesa Derridy (*Znak a bytí*, 1994), Jorgeho Luise Borgese (*Sny gramatik, záře písmen*, 2003) nebo Edmunda Husserla (*Cesta k pramenům smyslu*, 2012).

„Jsem hodně ovlivněný dětskou četbou a dobrodružnými příběhy, které čtu ostatně dodnes," říká. „Já vlastně beletrii moc nečtu, moji četbu tvoří jednak filosofické knihy, jednak to, čemu se říká pokleslá literatura: detektivky, thrillery, občas koukám i v televizi na *Jamese Bonda*, akční filmy. Hodně čtu Homéra, zejména *Odysseu*, a ty archetypy v ní obsažené: archetypy cesty a bloudění, překračování hranice, setkání s čímsi neznámým, co se vymyká navyklému řádu, archetypy uzavřených prostorů a pronikání do nich; nacházím víc v tomhle typu literatury, než v takzvané literatuře vážné. Román, jak ho známe od 19. století, tedy psychologický román, mě moc nezajímá; spíš mě zajímají starší věci, které jsou zakořeněné v mýtu. Třeba ten Homér, ale i středověké rytířské romány. Literatura založená na dobrodružství a hře se možná přibližuje tomu, co je v existenci podstatné, víc než všechny ty hlubokomyslné romány, kde se na stovkách stran řeší problémy manželských trojúhelníků."

Výběr knih přeložených do polského jazyka v letech 2017–2020:

2020 – plánuje se

Druhé město, vydavatelství Stara Szkola, 2020